

Voldsrisiko 2014

Bergen 12-16 mai

Voldsrisiko 2014 | Bergen 12-16 mai

Kompetansesenter for sikkerhets, fengsels- og rettspsykiatri for helseregion vest har den glede å invitere til **Voldsrisiko 2014** i Bergen 12-16 mai 2014.

Vi har lyktes med å samle et bredt spekter av nasjonale og internasjonale eksperter på risikovurdering som vil holde flere ulike arbeidsseminar i løpet av denne uken i mai.

Tid

Mandag 12. mai 10-16

Resten av uken 9-15

Sted

[Hotell Norge, Bergen](#)

Seminaravgift

2000,- for en dags seminar

4000,- for todagers seminar

Påmeldingsfrist

Fredag 9. mai.

Godkjenning

Den norske legeforening

Barne- og ungdomspsykiatri: hhv. 6 og 12 timer som valgfritt kurs for spesialistenes etterutdanning.
Psykiatri: hhv. 6 og 12 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og spesialistenes etterutdanning.

Norsk Psykologforening

Godkjent som hhv. 6 og 12 timers vedlikeholdsaktivitet.

Godkjent som hhv. 6 og 12 timers fritt spesialkurs.

Program for uken

Internasjonal lansering av PATRIARK - mandag 12. mai

Todagers arbeidsseminar

PATRIARK (Æresrelatert vold) – 13-14 mai

PCL-R (Psykopati) – 13-14 mai

Avansert risikovurdering – 15-16 mai

CAPP (Psykopati) – 15-16 mai

RSVP/SVR-20 (Seksualisert vold) – 15-16 mai

En dags arbeidsseminar

Early Recognition Method (ERM) – 13. mai

SAPROF (Beskyttelsesfaktorer for vold) – 13. mai

START – 13. mai

Rus og vold – 14. mai

TRIAGE for voldsrisiko (partnervold) – 14. mai

START for personer med utviklingshemming – 14. mai

SARA-SV (Partnervold) – 15. mai

TRIAGE for voldsrisiko (psykisk helsevern) – 15. mai

Forelesere

Stephen Hart (CAN)

David Cooke (UK)

Randall Kropp (CAN)

Henrik Belfrage (SE)

Tom Palmstierna (SE)

Kelly Watt (CAN)

Helge Andreas Hoff (NO)

Gunnar Eidhammer (NO)

Kåre Nonstad (NO)

Erik Kroppan (NO)

Erik Søndena (NO)

Geir Olsen (NO)

Bjørn Petter Hanssen (NO)

Frans Fluttert (NL)

Michiel de Vries Robbé (NL)

Ellen van den Broek (NL)

Internasjonal lansering av PATRIARK (12 mai)

En ny brukermanual for *Vurdering av risiko for æresrelatert vold (PATRIARK)* lanseres i Bergen mandag 12. mai. Forfatterne P. Randall Kropp, Henrik Belfrage og Stephen D. Hart vil alle være til stede ved lanseringen. Deltakerne på seminaret vil få en engelsk versjon av brukermanualen.

Program

Honour based violence. The content of the problem.

Juno Blom

The development of the draft version of the PATRIARCH. Experiences from assessing violence risk in incarcerated honour based violence perpetrators.

Henrik Belfrage

The development and use of the PATRIARCH in Canada.

P. Randall Kropp

Using the PATRIARCH within Stockholm County Police

Linda Ekman

Using PATRIARCH in dialog processes within cases of Honour based violence

Guro Angell Gimse

Tilretteleggere

Henrik Belfrage, P. Randall Kropp, Juno Blom, Linda Ekman og Guro Angell Gimse

Språkform

Engelsk

PATRIARK (13-14 mai)

Deltagerne vil bli få opplæring i bruken av PATRIARK. PATRIARK er en sjekklister, eller veileder, som kan anvendes som hjelpemiddel ved vurdering av æresrelatert vold. Den er utarbeidet for å kunne anvendes innen for eksempel kriminalomsorgen, sosialtjenesten, politi, psykiatri osv. Den grunnleggende ideen er at PATRIARK skal utgjøre et systematisk, standardisert og praktisk anvendbart grunnlag for de som i sitt arbeid skal gjøre risikovurderinger og planlegge adekvate beskyttende tiltak. PATRIARK er basert på den vitenskapelige og faglige litteraturen innenfor områdene risikovurderinger, æresrelatert vold og beskyttende tiltak for ofre for kriminalitet.

Tilretteleggere

Henrik Belfrage og Randall Kropp

Språkform

Engelsk

Henrik Belfrage er professor i kriminologi ved Mittuniversitetet og Forskningsjef ved den rettspsykiatriske klinikken i Vadstena. Han er også Professor II ved Institutt for samfunnspsykologi, Universitetet i Bergen. Henrik Belfrage har ofte blitt engasjert av svensk politi ved grove voldsforbrytelser og har intervjuet og vurdert mer enn 500 volds- og seksualforbrytere i svensk kriminalomsorg og rettspsykiatri. Belfrage er opphavsmann til PATRIARK.

Randall Kropp er *Adjunct Professor* i psykologi ved Simon Fraser University, Canada. Han har publisert en rekke artikler, bokkapitler og forskningsrapporter om risikovurdering, og er medforfatter på flere brukerveiledninger som SARA, SVR-20/RSVP, SAM og PATRIARK. Kropp har tilrettelagt for over hundre arbeidsseminar om risikovurdering og håndtering.

PCL-R (13-14 mai)

Deltagerne vil bli få opplæring i bruken av PCL. PCL-R (Hare, 1991, 2003) er utvilsomt den mest anerkjente og grundigst evaluerte manualbaserte sjekklisten som er tilgjengelig for å kartlegge symptomer på psykopati. Sjekklisten består av 20 ledd og belyser på den ene siden psykopatens særegne mellommenneskelige stil og følelsesmessige fungering (kjennetegnet ved kynisk og følelsesløs manipulering av andre) og på den andre psykopatens impulsive og antisosiale livsstil.

Tilretteleggere

David J. Cooke & Helge Andreas Hoff

Språkform

Engelsk

David J. Cooke er professor ved Glasgow Caledonian University og gjesteprofessor ved det psykologiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Han er en av de ledende fagpersonene i verden på psykopati og har en omfattende liste med publikasjoner på feltet. Han har holdt en rekke arbeidsseminar over hele verden om psykopati og risikovurdering.

Helge Andreas Hoff er psykologspesialist og stipendiat ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri for helseregion vest. Hans særlige interesse er fagutvikling og forskning på voldsrisikovurdering og psykopati, og bruker det meste av tiden sin på å forstå hva psykopati er - og like viktig - ikke er. Helge har holdt en rekke arbeidsseminar om psykopati, og har selv fått sin opplæring i bruk av PCL-R av Robert Hare, Stephen Hart og David Cooke.

Early Recognition Method (13 mai)

Early Recognition Method (ERM) er en systematisk metode hvor målet er å identifisere tidlige forvarslar før aggresjon og etablere stabiliserende tiltak for å hindre aggressive hendelser. Sentralt i ERM er samhandling mellom miljøpersonalet og pasienten, og brukermedvirkning.

ERM ble etablert og først utprøvd av Frans Flutttert og hans kollegaer, ved den rettspsykiatriske institusjonen FPC Dr. S Van Mesdag i Holland. Resultater fra ERM forskningen i Holland viste blant annet en reduksjon av isolasjon (seclusion) og en reduksjon av aggresjonsnivået hos de pasientene som benyttet ERM.

Tilrettelegger

Frans Flutttert & Gunnar Eidhammer

Språkform

Engelsk og Norsk

Frans Flutttert er førsteamanuensis ved Høgskolen i Molde og er også ansatt ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Sør-Øst. Flutttert er opphavspersonen bak ERM og har flere publikasjoner om temaet.

Gunnar Eidhammer er psykiatrisk sykepleier og jobber ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri for Helseregion Sør-Øst. Eidhammer har jobbet med ERM siden 2008 og har vært sentral i utprøvingen av metoden i Norge. Les mer om ERM pilotprosjektene [her](#).

SAPROF (13 mai)

The Structured Assessment of Protective Factors for violence risk (SAPROF) er et risikovurderingsredskap med fokus på beskyttende faktorer. Brukt sammen med HCR-20 (eller andre redskaper) kan SAPROF bidra til en mer presis og balansert vurdering av risiko for fremtidig vold.

SAPROF har et dynamisk fokus på den enkeltes ressurser, dette kan dermed gi et bredere grunnlag for planlegging av behandlingsmål og -tiltak.

Deltakerne vil få en introduksjon og opplæring i bruken av SAPROF fra opphavspersonene.

Tilretteleggere

Michiel de Vries Robbé og Ellen van den Broek

Språkform

Engelsk

Tilretteleggerne er opphavspersonene for SAPROF og har holdt en rekke arbeidsseminar om sjekklisten. I tillegg til flere forskningspublikasjoner har de også lang erfaring med klinisk bruk av SAPROF ved *Van der Hoeven Kliniek* i Utrecht, Nederland.

START (13 mai)

Short-Term Assessment of Risk and Treatability (START) ble utviklet i Canada av den samme forskergruppen (Webster, Martin, Brink, Nicholls, & Middleton, 2004) som noen år tidligere hadde utviklet HCR-20.

Der HCR-20 har vist god treffsikkerhet med tanke på risiko over tid sikter START seg inn mot kortsiktige vurderinger og balanserer klientens styrker, risiko, sårbarhet og varselssignaler.

START ble raskt fanget opp i det norske fagmiljøet, oversatt og integrert i det faglige arbeidet i psykiatrisk sikkerhetsavdeling ved Brøset.

START blir vurdert over 20 avgrensede områder der klientens fungering blir vurdert etter styrke og svakhet, og gjennomføres i fellesskap av fagpersoner som har daglig kontakt med pasient. Vurderingene blir vanligvis gjort med noen ukers mellomrom.

Tilretteleggere

Kåre Nonstad, Erik Søndena og Erik Kroppan

Språkform

Norsk

Tilretteleggerne har vært med å oversette START, og har holdt en rekke arbeidsseminar om sjekklisten. I tillegg til flere forskningspublikasjoner har de også lang erfaring med klinisk bruk av START ved Regional sikkerhetsavdeling Brøset, St. Olavs Hospital.

Rus og vold (14 mai)

Arbeidsseminaret vil ha hovedfokus på sammenhengen mellom rus, ruslidelser, psykiske lidelser og vold. Strategier og metoder for behandling vil bli presentert med kliniske eksempler og diskusjon om hvordan løse interaksjonsutfordringer.

Tilrettelegger

Tom Palmstierna

Språkform

Svensk

Tom Palmstierna er professor i psykiatri og jobber ved Rättspsykiatrisk öppenvård ved Beroendecentrum Stockholm og Karolinska Institutet. Han er gjesteprofessor ved NTNU og er tilknyttet kompetansesentrene i både Trondheim og Bergen.

Palmstierna har jobbet klinisk med rusmiddel pasienter og pasienter med voldsproblemer poliklinisk samt i ulike former for tvangsbehandling i en årrekke. Siden 2006 har han vært overlege ved en psykiatrisk poliklinikk for pasienter med problemer av vold og rusproblemer. Dette er en integrert poliklinikk hvor det jobber medarbeidere fra rusomsorg, rettspsykiatri og kriminalomsorg.

TRIAGE for voldsrisiko - partnervold (14 mai)

Seminaret gir en opplæring i TRIAGE for risiko for partnervold. Foruten kjennskap til noen aspekter ved risiko for partnervold som fenomen vil deltagerne få trening i vurdering av prioritering av personer med mulig risiko for partnervold gjennom kasusøvelser. Målsetningen med seminaret er at deltagerne selv få grunnleggende kunnskap om triage-metoden og opplæring i praktisk bruk metoden.

Tilrettelegger

Kelly Watt

Språkform

Engelsk

Kelly A. Watt (PhD) er en spesialist på vurdering av voldsrisiko og jobber ved Proactive Resolution. Hun er også medlem Mental Health Law and Policy Institute ved Simon Fraser University i Canada.

Watt er sentral i arbeidet med å utvikle triage-metoder for vold i ulike kontekster. Hun arbeider nå med et triage-prosjekt knyttet til partnervold sammen med Henrik Belfrage og medarbeidere ved kompetansesenteret i Bergen.

Watt har skrevet flere publikasjoner på fagfeltet, er medforfatter på flere av SPJ redskapene og har holdt et rekke arbeidsseminar om temaet over hele verden.

START for personer med utviklingshemming (14 mai)

Short-Term Assessment of Risk and Treatability (START) ble utviklet i Canada av den samme forskergruppen (Webster, Martin, Brink, Nicholls, & Middleton, 2004) som noen år tidligere hadde utviklet HCR-20.

Der HCR-20 har vist god treffsikkerhet med tanke på risiko over tid sikter START seg inn mot kortsiktige vurderinger og balanserer klientens styrker, risiko, sårbarhet og varselssignaler.

START ble raskt fanget opp i det norske fagmiljøet, oversatt og integrert i det faglige arbeidet ved Regional sikkerhetsavdeling Brøset.

START blir vurdert over 20 avgrensede områder der brukerens fungering blir vurdert etter styrke og svakhet, og gjennomføres i fellesskap av fagpersoner som har daglig kontakt med pasient. Vurderingene blir vanligvis gjort med noen ukers mellomrom.

I 2011 startet et samarbeid mellom Regional sikkerhetsavdeling Brøset, Trondheim Kommune og Stiftelsen SOR om å prøve ut START i kommunale omsorgstjenester for personer med utviklingshemming. Les mer om dette [her](#).

Tilretteleggere

Kåre Nonstad, Erik Søndena og Erik Kroppan

Språkform

Norsk

Tilretteleggerne har vært med å oversette START, og har holdt en rekke arbeidsseminar om sjekklisten. I tillegg til flere forskningspublikasjoner har de også lang erfaring med klinisk bruk av START ved Regional sikkerhetsavdeling Brøset, St. Olavs Hospital. De har også deltatt i samarbeidet om å prøve ut START i kommunale omsorgstjenester for personer med utviklingshemming.

Avansert risikovurdering (15-16 mai)

Deltagerne vil bli presentert for nyutviklinger innen SPJ-metodikken. Seminaret vektlegger trening i å komme fram til risikoformuleringer som både omhandler troverdige og plausible risikoscenarioer samt adekvate håndteringsmåter.

Nyutviklingene innen SPJ er blant annet en brukerveiledning på syv trinn:

- Innhenting av relevant informasjon
- Vurdering av tilstedeværelse av risikofaktorer
- Vurdering av risikofaktorens relevans
- Utarbeiding av risikoformulering
- Utarbeiding av risikoscenarier
- Utarbeiding av risikoreduserende tiltak
- Konklusjon og anbefaling

Denne brukerveiledningen er nå tatt inn i den nye HCR:20^{V3} som brukes som redskap under seminaret. Deltakerne får med seg en norsk versjon av HCR:20^{V3}.

Det er en fordel at deltagerne har en grunnleggende kjennskap til risikovurdering.

Tilretteleggere

Stephen D. Hart & Helge Andreas Hoff

Språkform

Engelsk

Stephen D. Hart er professor ved Simon Frasier University i Canada og gjesteprofessor ved det psykologiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Han er en av opphavspersonene bak HCR:20^{V3} og en rekke andre vurderingsredskaper som PCL:SV, CAPP, SARA; PATRIARK, RSVP, SAM. Professor Hart er en av de ledende fagpersonene i verden på voldsriskovurdering og har en omfattende liste med publikasjoner på feltet. Han har holdt en rekke arbeidsseminar over hele verden om voldsriskovurdering.

Helge Andreas Hoff er psykologspesialist og stipendiat ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels-, og rettspsykiatri for helseregion vest. Hans særlige interesse er fagutvikling og forskning på voldsriskovurdering og psykopati. Han har ledet arbeidet med å oversette HCR:20^{V3} til norsk og har holdt en rekke arbeidsseminar om voldsriskovurdering.

RSVP/SVR-20 (15-16 mai)

Deltakerne vil bli presentert for to redskaper for vurdering av risiko for seksuelle overgrepere. Begge redskapene er utviklet innen SPJ-metodikken og deltakerne får dermed samtidig en innføring i denne metodikken.

Sexual Violence Risk-20 (SVR-20) er en kortere sjekklister (screening) mens *Risk of Sexual Violence Protocol (RSVP)* er nyere og mer omfattende sjekklister.

Deltakerne vil få en opplæring i hvordan hente inn relevant informasjon og gjøre strukturerte beslutninger om risiko for seksualisert vold. Sentralt er formuleringen av risiko og betydningen av håndteringstiltak.

Deltakerne vil få prøve metodikken i gruppearbeid med kasus.

Tilrettelegger

Randall Kropp

Språkform

Engelsk

Randall Kropp er *Adjunct Professor* i psykologi ved Simon Fraser University, Canada. Han har publisert en rekke artikler, bokkapitler og forskningsrapporter om risikovurdering, og er medforfatter på flere brukerveiledninger som SARA, SVR-20/RSVP, SAM og PATRIARK. Kropp har tilrettelagt for over hundre arbeidsseminar om risikovurdering og håndtering.

The Comprehensive Assessment of Psychopathic Personality (CAPP) - (15-16 mai)

CAPP er en relativt ny deskriptiv modell av psykopati. Modellen består i dag av 33 ledd fordelt over seks overordnede funksjonsområder (Tilknytning, Atferd, Tenkning, Dominans, Følelser og Selv). Mens forskning på instrumentet er pågående, kan CAPP brukes for å kartlegge alvorlighet og endring på enkeltsymptomnivå innenfor avgrensede tidsperioder, og over et livsløp. Dette kan være nyttig i sammenhenger der en skal si noe om utviklingsforløp og respons på behandling.

Tilrettelegger

David J. Cooke

Språkform

Engelsk

David J. Cooke er professor ved Glasgow Caledonian University og gjesteprofessor ved det psykologiske fakultet ved Universitetet i Bergen. Han er en av opphavspersonene bak CAPP. Professor Cooke er en av de ledende fagpersonene i verden på psykopati og har en svært omfattende publikasjon på feltet. Han har holdt en rekke arbeidsseminar over hele verden om psykopati og risikovurdering.

Vurdering av risiko ved partnervold - SARA:SV (15 mai)

Partnervold er et stort samfunnsproblem som kjennetegnes ved at volden ofte gjentas også i nye forhold.

Seminaret gir en innføring i kjente risikofaktorer knyttet til partnervold basert på SARA (Spousal Assault Risk Assessment guide) og i hvordan man kan gjennomføre en strukturert risikovurdering.

Tilretteleggere

Henrik Belfrage, Bjørn Petter Hanssen og Geir Olsen

Språkform

Svensk/Norsk

Henrik Belfrage er professor i kriminologi ved Mittuniversitetet og Forskningsjef ved den rettspsykiatriske klinikken i Vadstena. Han er også Professor II ved Institutt for samfunnspsykologi, Universitetet i Bergen. Henrik Belfrage har ofte blitt engasjert av svensk politi ved grove voldsforbrytelser og har intervjuet og vurdert mer enn 500 volds- og seksualforbrytere i svensk kriminalomsorg og rettspsykiatri. Belfrage er en av medforfatterne til SARA.

Bjørn Petter Hanssen er ansatt som spesialkonsulent ved Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri i region vest. Han har lang fartstid fra sikkerhetspsykiatri og er en av opphavsmennene bak TERMA – terapeutisk møte med aggresjon. Han er også godkjent for å drive sinnemestringsgrupper etter «Brøsetmodellen», som har fokus på relasjonsrelatert vold.

Geir Olsen er rådgiver ved kompetansesenteret i sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri i region vest. Han har lang erfaring fra sikkerhetspsykiatri og har i mer enn 10 år arbeidet med kompetanseprogrammet TERMA. Han er også godkjent for å drive sinnemestringsgrupper etter «Brøsetmodellen», som har fokus på relasjonsrelatert vold.

TRIAGE for voldsrisiko (15 mai)

Seminaret gir en opplæring i TRIAGE for voldsrisiko. Foruten kjennskap til noen aspekter ved voldsrisiko som fenomen vil deltagerne få trening i vurdering av prioritering av pasienter med mulig voldsrisiko gjennom kasusøvelser. Målsetningen med seminaret er at deltagerne selv få grunnleggende kunnskap om triage-metoden og opplæring i praktisk bruk metoden.

Tilrettelegger

Kelly Watt

Språkform

Engelsk

Kelly A. Watt (PhD) er en spesialist på vurdering av voldsrisiko og jobber ved Proactive Resolution. Hun er også medlem Mental Health Law and Policy Institute ved Simon Fraser University i Canada.

Watt er sentral i arbeidet med å utvikle triage-metoder for vold i ulike kontekster. Hun samarbeider nå med kompetansesenteret i Bergen om et triage-prosjekt knyttet til voldsrisiko i akuttpsykiatrien.

Watt har skrevet flere publikasjoner på fagfeltet, er medforfatter på flere av SPJ redskapene og har holdt en rekke arbeidsseminar om temaet over hele verden.